

1 Welzijn en weidegang

1.1 Beweiding

1.1.1 Weidegang tussen 15 april en 15 oktober.

De melkgevende koeien lopen tussen 15 april en 15 oktober dagelijks gemiddeld 8 uren in de wei (uitgezonderd extreme weers- en bodemomstandigheden, maar minimaal in deze periode 120 dagen en daarbij 6 uur per dag).

Toelichting. Melkveehouders noteren de start- en einddatum van de beweiding en geven een toelichting op het aantal uren weidegang per dag.

1.1.2 Aantal van 6,5 koeien per ha beweidbare oppervlakte.

Dit is het aantal beschikbare en gebruikte hectares met grasland voor beweiding voor de melkgevende koeien (excl. droge koeien en jongvee).

Toelichting. Vanuit de gecombineerde opgave wordt de huiskavel met grasland vastgesteld en het oppervlak welke voor beweiding wordt gebruikt/bereikbaar is voor de melkgevende koeien. Indien er twijfel is of een perceel bereikt kan worden door de melkgevend koeien, checkt de controleur op voorzieningen voor het dagelijks gebruik van een koepad. Een afstand stal – kavel tussen de 1000 en 1500mtr is nog geloofwaardig. Moeten de dieren verder lopen dan is het de vraag of betreffende perceel voor weidegang bereikbaar is.

Het aantal melkgevende koeien per jaar wordt vastgesteld via:

- Melkcontrole uitdraai of,
- Bedrijfsregistratie of,
- Managementprogramma of,
- Melkrobot.

1.2 Stal

1.2.1 Ligbedcomfort.

Meer comfort dan 15 mm rubbermat voor alle actueel aanwezige melk en kalfkoeien. Indien gebruik gemaakt wordt van strooisel, is de dikte gemiddeld minimaal 10 cm in het ligbed.

1.2.2 Borstelgelegenheid voor alle runderen vanaf 1 jaar oud.

Er dient borstelgelegenheid (schuren) te zijn voor alle groepen runderen vanaf de leeftijd van 1 jaar. De vorm van de borstel wordt overgelaten aan de melkveehouder, mits het aantoonbaar een geschikte borstel is voor runderen. De voorkeur gaat uit naar een elektrisch aangedreven roterende borstel.

1.2.3 Voldoende daglicht (minimaal 120 lux bij daglicht overdag) voor de melkgevende koeien.

1.3 Ingrepen aan het dier

1.3.1 Onthoorning en castratie bij runderen is alleen toegestaan met verdoving en pijnbestrijding achteraf.

2 Diergezondheid

2.1 Antibiotica

De dierdagdosering (DDD) van het laatste jaar (het rollend jaargemiddelde) is lager dan 0,75. Toelichting. Tijdens de controle wordt het rollend jaargemiddelde voor de DDD vastgesteld.

3 Voer

3.1 Plantaardige grondstoffen voor diervoeders voor de melkveehouderij hebben als herkomst geografisch Europa.

Toelichting. Deze maatregel is nog niet van kracht in 2019. Wel worden in 2019 de voorbereidingen ingezet om voer voor de melkveehouderij te certificeren voor deze norm in samenwerking met de diervoedersector en GMP+ International. In de toekomst zal dan de eis gelden dat er AN gecertificeerde diervoeders gebruikt worden. Dit zal vroegtijdig aangekondigd worden zodat melkveehouders en voerleveranciers hieraan kunnen voldoen.

4 Uitstraling erf en bedrijf

4.1 Onkruidbestrijding privé en bedrijf

Geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen voor privégebruik (o.a. erf, tuin, bestrating, berm).

4.2* Voeropslag netjes, voer broei- en schimmelvrij

4.3* Plastic

Geen los plastic op het bedrijf. Plastic moet verplicht gerecycled worden.

4.4* Erf is opgeruimd; er staan geen onbruikbare machines

4.5* Erfverharding rond de stal is schoon (exclusief koe-verkeer)

4.6 Onderhoudstoestand gebouwen is visueel goed

4.7* Het vee is schoon en goed verzorgd

*Voor de maatregelen 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 en 4.7 geldt dat de controle en eventuele herstelacties worden meegenomen in de programma's KKM/Focus planet.

5 Biodiversiteit

5.1 5% van het areaal dat in gebruik is voor de melkveehouderij, dient ter stimulering van streekeigen biodiversiteit.

Dat kan via het aantal hectare (zonder dubbeltelling):

- Agrarisch natuurbeheer via collectief.

Het aantal hectares weidevogelbeheer, botanisch beheer en of natuurlijke landschapselementen (via een collectief).

- Natuurlijke landschapselementen via collectief.
Het aantal ha landschapselementen waarvoor een collectief beheerscontract is afgesloten.
- Overige landschapselementen.
Dit zijn landschapselementen die niet onder contract staan, maar wel op de percelen bij de perceel registratie jaarlijks worden of zijn ingetekend.
- Blijvend grasland.
De hectares blijvend grasland tellen voor 1/30e mee als hectares voor biodiversiteit.
- Aantal hectares ecologische slootkantbeheer.
Het aantal strekkende meters ecologisch slootkantbeheer maal 0,0002 (de ecologische slootkant wordt verondersteld 2 meter breed te zijn).

6 Presentatie naar de consument

6.1 Minimaal één van de volgende activiteiten:

- Het bedrijf heeft een website.
Het bedrijf heeft een eigen website met informatie over het bedrijf.
- Deelname aan open dagen.
Het bedrijf houdt minimaal één maal per jaar een open dag en nodigt daar mensen voor uit.
- Directe verkoop.
Het bedrijf verkoopt haar producten geheel of gedeeltelijk rechtstreeks aan de consument.
- Excursies.
Het bedrijf ontvangt excursies van groepen (zoals bijvoorbeeld scholen, verenigingen en dergelijke).
- Overige activiteiten.
Als het bedrijf nog op een andere manier zich naar de consument presenteert, met relevante informatie over de biologische melkveehouderij, kan dit worden vermeld en voorgelegd voor goedkeuring.

7 Energie

7.1 Elektriciteit

Alle aangekochte elektriciteit voor het melkveebedrijf is groene stroom. Bestaande contracten met 'grijze stroom' van voor de datum van voor de eerste controle worden gerespecteerd, bij afloop van het contract dient overgeschakeld te worden naar groene stroom.

7.2 Warmteterugwinning uit melk

Op het bedrijf wordt een deel van de warmte uit de melk teruggewonnen of wordt de melk voorgekoeld door een voorcoeler.

7.3 Groene stroom neutraal

Het streven is naar op langere termijn klimaatneutraal voor het gehele biologische melkveebedrijf. Maar gestart wordt met elektriciteit, door het inventariseren van het elektriciteitsverbruik en de teruglevering ervan op jaarbasis.

De hoeveelheid aangekochte elektriciteit voor het melkveebedrijf per jaar wordt vastgelegd en indien er elektriciteit opgewekt wordt op het bedrijf wordt ook de hoeveelheid terug geleverde elektriciteit en indien mogelijk hoeveelheid opgewekte elektriciteit per jaar vastgelegd.